

sledili fotografom, prevzetim od jesenskega sijaja. Japonskim planincem, zlasti otrokom in tistim, ki so že bili kdaj v ZDA, smo se zdeli zanimivejši od listja, ustavljali so se in se pogovarjali z nami, radovedni, kaj neki nas je prineslo v njihove planine.

Zgodaj popoldne na naš zadnji dan v gorah je napočil čas, da se odpravimo v kočo Tokusava. Tokrat smo težko čakali čistih oblačil, tople kopeli in zasebne sobe, zato smo pospešili korak. Drugo jutro smo šli nazaj do Kamikočija, pa spet z minibusom do majhne gorske kmečke vasice Ogimači, kjer smo si še enkrat ogledali japonsko podeželje. To-

krat so nas nastanili kot v Šogunu — v čudovito minšuku (zasebno gostišče) z ljubkim potočkom pred drsnimi zasloni iz šojija v naših sobah. Utrujene mišice in zdrav tek sta utolažila dobra hrana in gostoljubnost majhnega kraja. Po večerji nas je družinski stari oče odpeljal na sprehod po vasi.

Pot skozi našo zadnjo postajo v gorah, mestece Takajamo, nas je vrgla nazaj v sodobno Japonsko, ko smo prečkali ogromen projekt hidroelektrarne in se kmalu pridružili svetu trgovine, praznovanj, prodajaln z darili in svetišč.

(The New York Times)

IN MEMORIAM: WALTER PAUSE

ALPE V NAJLEPŠI OPRAVI

TINE MIHELIC

Januarja letos je v 80. letu umrl ljubiteljem Alp vseh usmeritev in narodnosti dobro znani in priljubljeni pisec planinskih uspešnic Walter Pause. Dasi po rodu iz nižin srednje Nemčije so ga Alpe že z mlada omrežile in pritegnile, da se je priselil v njihovo neposredno bližino. Trgovski poklic, ki ga je sprva opravljal, ga je utesnjeval; mladi zanesenjak se je želel popolnoma posvetiti gorski naravi. Le-to je spoznaval s široko odprtimi očmi in srcem. Nikoli se ni posebej specializiral za neko področje. Bil je sicer dober planinec, a bi si po današnjih merilih komajda prislužil naziv alpinist. Gorski svet ga je privlačil kot celota, v vseh podobah. Prekrižaril je Alpe po planinskih poteh, na turnih smučeh, s cepinom in derezami, pa tudi z vrvjo in klini. Le podvigov ekstremne sorte se ni loteval. Tako si je ta resnično vsestranski mož pridobil sloves velikega poznavalca in ljubitelja Alp. Temu gorovju je ostal zvest do konca svojih dni. Posvetil mu je svoj pisateljski dar, ki je bil take narave, da so se njegovega navdušenja našli tudi bralci in mu sledili v svet alpskih divjin.

Walter Pause se je uveljavljal na vseh področjih planinskega pisanja. Začel je z doživljajskimi deli, izdajal planinske monografije, poučne in zgodovinske knjige. Bil je tudi priljubljen avtor komercialnih izdaj: s privlačnimi teksti je opremljal planinske koledarje in slikanice. Ves čas se je pripravljalo celo na roman, seveda s planinsko tematiko — edina namera, ki je ni izpeljal. Vsa ta dejavnost pa mu nemara ne bi prinesla pomembnejšega mesta v svetu planinskega pisanja, kajti pero mu ni seglo do kuglyevskih globin.

Walter Pause, ki je bralcem desetletja odkrival privlačnosti Alp

Pauseja namreč ljubitelji Alp cenijo predvsem kot nedoseženega mojstra žanra, ki ga je sam »izumil« in ki se je odtlej v svetu planinskega pisanja bohotno razširil. Gre za svojevrstno obliko vodniške literature, ki jo je Pause osvobodil tehnokratske suhoparnosti ter ji vdihnil polnokrvnost in življenje. Iz dolgočasnih teoretskih del je tako nastala pravcata literatura, ki bralca navdušuje in vleče v gore. Pausejevi »vodniki« niso vodniki v pravem pomenu besede, saj zvečine sploh ne vsebujejo tehničnega opisa objekta. Piščevo vodilo je: planinec, plezalec ali smučar naj o svojem cilju dobi čim več raznovrstnih podatkov, predvsem pa mu Pause skuša pričarati atmosfero načrtovane ture. Pausejevo pero je izjemno lahkotno. Njegove knjige »planinskih recep-

tov« niso namenjene iskalcem skrajnega, temveč radoživim ljubiteljem in občudovalcem Alp. Z nezmotljivim instinktom izjemno razgledanega poznavalca izbira najlepše cilje in jih s privlačnimi komentarji predstavlja bralcu. V tekst vključuje anekdote iz bogate zgodovine alpinizma, tehnične podatke in aktualne napotke nekako »preobleče« ter napravi iz opisa planinske, plezalske ali smučarske ture privlačno branje. Ker mu za tako razprostranjeno dejavnost primanjkuje osebnih izkušenj, se obda z učinkovitim štabom vrhunskih svetovalcev in pomočnikov. Njegova dela so vedno strokovno neoporečna in aktualna. Po tehnični plati so Pausejeve knjige na izredno visoki ravni, pri opremljanju sodelujejo le vrhunski fotografi in risarji. Ponatisi niso nikoli kopije prejšnjih izdaj, temveč pripombe uporabnikov upoštevajoče, izpopolnjene, k ažurnosti in popolnosti težeče knjige

Oblikovno je Pause vseskozi ostal zvest svojemu preizkušenemu receptu. Kot temo posamezne knjige si je izbral določen razred alpskih ciljev. Nato je izbral določeno število (običajno 100) objektov tega razreda, jih enakomerno razporedil čez prostrani lok Alp od Nice do Dunaja in jih na svoj privlačni način predstavil bralcem. S svojimi albumi je pokrtil vse težavnostne stopnje planinstva in alpinizma s turnim smučanjem vred. Tako je postal svetovalec vseh obiskovalcev Alp od skromnih vandrovcov do mojstrov najtežjega plezanja. Zaradi visoke kakovosti svojih izdaj si je Pause pridobil izredno širok krog bralcev, seveda predvsem z nemškega govornega področja. Njegove knjige so postale prave uspešnice, izhajale so v velikih nakladah ter številnih ponatisih in prevodih. (Tudi slovenski planinci in alpinisti se še dobro spominjamo dobrih starih časov, ko je bilo mogoče večino Pausejevih knjig kupiti v naših knjigarnah. Mnogi smo to možnost izkoristili!) Vse to je Pauseju omogočilo, da se je lahko v zrelih letih popolnoma posvetil pisanju. To pa je počel tako vehementno, da so njegove knjige izhajale kot na tekočem traku. Recenzent v »Alpinismusu« si ga je nekoč celo privoščil z »Mach' mal Pause, Pause!«

Nekaj naslovov: zbirka Berg Heil je posvečena obiskovalcem skromnih, lahkih, v glavnem predgornih vrhov. V svet strmih apnenčastih vršacev, kjer često ne gre brez lažjega plezanja in uporabe vrvi, nas popelje knjiga Im Kalkfels der Alpen. Klasične pristope na najponosnejše velikane Centralnih Alp opisuje zbirka Im Eis und Urgestein. Plezalskim sladokuscem, ki si žele užitek à la Raz tančič, ponuja Pause zbornik In schweren Fels, mojstri najtežjih alpskih vzponov klasičnega tipa pa najdejo obilo najlepših ciljev v knjigi Im extremen Fels.

Pausejevo pisanje pa je v Alpah nehotе sprožilo tudi nekatere dotlej neznane pojave. Ob vstopih »njegovih« smeri so se nenadoma pričele pojavljati vrste plezalcev, druge smeri pa so samevale. Mnoge alpiniste je popadla prava zbirateljska strast in so tekmovali med seboj v številu opravljenih vzponov »iz Pauseja«. Toda v resnici si le malokateri alpinist lahko privoščijo tako popoln pregled nad Alpami, kot si ga je v desetletjih delovanja ustvaril Walter Pause. Zato smo mu bili ljubitelji Alp vedno hvaležni za dobrohotne, prisrčne in tehtne nasvete ter za njegovo res neizčrpano zakladnico idej za vzpone v našem matičnem gorstvu.

»Oče eklektičnih vodnikov« je seveda spodbudil tudi druge planinske pisce, da se poskusijo z novim in privlačnim žanrom, ki je pravzaprav nastal kot posledica vedno bolj masovnega obiska gorskega sveta. Celo tako znameniti alpinisti in pisci kot Rébuffat in Messner se niso mogli upreti skušnjavi. — Tudi na naših tleh je Pause pustil nekaj sledov; če ne kdo drugi, mu marsikatero pobudo dolguje vsaj pisec teh vrstic. Treba pa je priznati, da so Pausejeve odlike — njegovo mojstrstvo, privlačnost, neposrednost, vzbujanje navdušenja — do danes v tem žanru ostale nedosežene.

Z odhodom Walterja Pauseja pa njegova dela ne bodo usahnila. Pausejev sin Michael se z uspehom trudi, da bi očetova dediščina razveseljevala tudi prihajajoče rodove. Ime Pause torej ostaja pojem prijaznega, dobrega vabila v Alpe.

Interalpin 1988

Ze po tradiciji Jesenska prireditve bo letošnji Interalpin od 13. do 15. oktobra v kongresnem centru v Innsbrucku.

Interalpin bo tudi letos mednarodna strokovna razstava, na kateri bodo razstavljalci predstavljali stroje za vzdrževanje zimskošportnih igrišč, urejanje in odpiranje gorskega sveta obiskovalcem ter za varstvo in reševanje v alpskem prostoru. Tako bodo med drugim razstavljeni stroji za teptanje smučarskih prog, najrazličnejši snežni plugi, snežna prevozna sredstva, pomagala, s katerimi je mogoče hitro priti na vrh zasnežene gore ali smučarske proge, materiali in sistemi za gradnjo, urejanje in opremljanje planinskih koč, materiali in sistemi za zaščitne gradnje, reševalne naprave, priprave in oprema za turno smučanje in plezanje ali gornišvo pozimi in športni pripomočki za zimski prosti čas.

Ob tej prireditvi se bodo v Innsbruckem kongresnem centru zbrali avstrijski žičničarji na svojem vsakoletnem srečanju in se pogovorili o težavah, 15. oktobra pa bo zasedanje mednarodnega združenja žičničarjev, na katerem pričakujejo vrsto zanimivih referatov. — Med drugim bodo, kot smo zvedeli, govorili tudi o modnih barvah žičnic, ki naj bi bile prihodnje zimo rožnata, svetlo modra in mentolno zelena. — Ni znano, ali bodo na teh zasedanjih razpravljali tudi o varstvu gorskega sveta pred prevelikim izkoriščanjem turističnega gospodarstva.